

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 9C/181/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6611217860
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Triznová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2016:6611217860.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec samosudkyňou JUDr. Evou Triznovou v právnej veci žalobcov 1/ O. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Š. XXX/XX, A., štátny občan Slovenskej republiky, 2/ P. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX/X, A., štátny občan Slovenskej republiky, 3/ D. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale E. XXX/X, A., štátny občan Slovenskej republiky, 4/ maloletá J. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX/X, A., zast. zákonnými zástupcami rodičmi: P. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX/X, A., štátny občan Slovenskej republiky a D. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX/X, A., štátny občan Slovenskej republiky a Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec ako kolíznym opatrovníkom, 5/ P. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Š. XXX/XX, A., štátny občan Slovenskej republiky, 6/ G. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Š. XXX/XX, A., štátny občan Slovenskej republiky, 7/ C. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Š. XXX/XX, A., štátny občan Slovenskej republiky proti žalovanej 1/ W. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. X, T., štátny občan Slovenskej republiky, 2/ I. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Š. XXX/XXX, A., štátny občan Slovenskej republiky, v konaní o určenie okruhov dedičov zo zákona, takto

rozhodol:

U r č u j e, že žalobkyňa 2/ P. A., nar. XX.XX.XXXX, žalobca 3/ D. A., nar. XX.XX.XXXX, žalobca 4/ maloletá J. A., nar. XX.XX.XXXX, 5/ P. P., nar. XX.XX.XXXX, žalobca 6/ G. P., nar. XX.XX.XXXX, žalobkyňa 7/ C. P., nar. XX.XX.XXXX s ú dedičmi po poručiteľovi E.. C. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX.

O trovách konania súd rozhodne v lehote 30 dní po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

odôvodnenie:

Žalobcovia 1/ až 7/ podali na Okresnom súde Lučenec dňa 09.12.2011 žalobu o určenie, že sú dedičmi po poručiteľovi E.. C. T., ktorý zomrel dňa 24.09.2010 proti žalovanej W. T.. Uznesením č.k. 9C/181/2011-148 zo dňa 12.03.2014 súd pripustil v súlade s právnym názorom Krajského súdu Banská Bystrica, aby do konania pristúpil ďalší účastník I. T., F.. XX.XX.XXXX, ktorá bude vystupovať v konaní ako žalovaná 2/.

Rozsudkom zo dňa 13.06.2014 č.k. 9C/181/2011-173 súd určil, že žalobca 1/ O. T., nar. XX.XX.XXXX je dedičom po poručiteľovi E.. C. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa 24.09.2010. Rozsudok č.k. 9C/181/2011-173 nadobudol právoplatnosť čo do tohto výroku dňa 25.07.2014. Žalobu žalobcov 2/ P. A., 3/ D. A., 4/ maloletej J. A., 5/ P. P., 6/ G. P., 7/ maloletej C. P. o určenie, že sú dedičmi po poručiteľovi E.. C. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX proti žalovanej W. T. zamietol.

Proti rozsudku podali odvolanie žalobcovia 2/ až 7/. Krajský súd Banská Bystrica rozsudok Okresného súdu Lučenec v napadnutej časti, ktorou súd žalobu žalobcov 2/ P. A., 3/ D. A., 4/ maloletej SZ., 5/ P. P., 6/ G. P., 7/ maloletej C. P. o určenie, že sú dedičmi po poručiteľovi E.. C. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorý

zomrel dňa 24.09.2010 zamietol a v časti, v ktorej prvostupňový súd rozhodol, že žalovaným 1/, 2/ náhradu trov konania proti žalobcom 2/ až 7/ nepriznáva zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V odôvodnení Krajský súd Banská Bystrica poukazuje na ustanovenie § 474 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ak nededia poručiťelovi potomci, dedí v druhej skupine manžel, poručiťelovi rodičia a ďalej tí, ktorí žili s poručiťelom najmenej po dobu jedného roku pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti, a ktorí sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiťela.

Pre správne rozhodnutie vo veci je potrebné vyriešiť spornú otázku vedenia spoločnej domácnosti žalobcov 2/ až 7/ s poručiťelom.

Podľa § 115 Občianskeho zákonníka domácnosť tvoria fyzické osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby.

Spoločnou domácnosťou v zmysle ustanovenia § 115 a 475 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa v ustálenej judikatúre rozumie spolužitie dvoch, alebo viacerých fyzických osôb, ktoré spolu žijú trvale a ktoré spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby. Fyzické osoby si nemusia byť blízke (v zmysle ustanovenia § 116 Občianskeho zákonníka), ich spoločná domácnosť spravidla predpokladá spoločné bývanie v jednej, alebo viacerých bytov.

Spoločná domácnosť predstavuje spotrebné spoločenstvo dvoch, alebo viacerých fyzických osôb, ktorý má trvalý charakter, a preto spoločnú domácnosť predstavuje len skutočné a trvalé spolužitie, v ktorom jej členovia prispievajú na úhradu a zaobstarávanie spoločných potrieb (nestačí teda napr. len príležitostná výpomoc domácnosti, spoločné trávenie dovolení a pod.), bez rozlišovania hospodária so svojimi príjmami.

Spolu žijúca fyzická osoba musí žiť v spoločnej domácnosti tak, ako by bola členom rodiny; vyžaduje sa, aby sa starala o spoločnú domácnosť. Spolužitie sa považuje právom za trvalé, ak sú tu objektívne zistiteľné okolnosti, ktoré svedčia o úmysle viesť takéto spoločenstvo trvale, nielen na prechodnú dobu. Stručne je možné všeobecne zhrnúť, že spoločnú domácnosť pre účely dedenia tvoria fyzické osoby, tvoriace spotrebné spoločenstvo, teda osoby ktoré: spolu trvale (najmenej po dobu 1 roka) a na základe vlastnej vôle žijú, tak ako členovia rodiny, starajú sa o spoločnú domácnosť, spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby, spravidla spolu bývajú. Výnimočne, s prihliadnutím na konkrétne okolnosti tej, ktorej veci, aplikačná prax v jednotlivých odôvodnených prípadoch upustila od naplnenia všetkých vyššie uvedených všeobecných predpokladov vedenia spoločnej domácnosti. V prípade maloletých osôb, trvale žijúcich v rodine, je treba v súvislosti s posudzovaním vedenia spoločnej domácnosti s prihliadnutím na konkrétne okolnosti zvažovať, či aj v prípade, ak nie je v plnom rozsahu naplnená ekonomická funkcia, nejde o spoločnú domácnosť, pričom dieťa žijúce v spoločnej domácnosti je povinné podieľať sa osobnou pomocou na spoločných potrebách rodiny a prispievať na úhradu potrieb rodiny podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Maloleté deti sú členmi domácnosti osoby, ktorá inak zabezpečuje starostlivosť o tieto osoby. Preukázaním skutočnosti vedenia spoločnej domácnosti sú dôkazne zaťažení žalobcovia. Správne prvostupňový súd konštatoval, že jedna a tá istá osoba nemôže vytvárať spoločnú domácnosť v dvoch domácnostiach samostatných. Teda pokiaľ manželstvo trvá a manželia sa podieľajú na úhrade spoločných potrieb, a teda žijú v trvalom spotrebnom spoločenstve, nemôžu založiť ďalšiu domácnosť, inú, v inom zložení. Avšak nie je vylúčené ani aby viaceré manželské páry spolu vytvárali spotrebné spoločenstvo, resp. spoločnú domácnosť. Nemožno úplne vylúčiť naplnenie znakov vedenia spoločnej domácnosti v konkrétnom prípade, aj keď ide o vytvorenie spoločnej domácnosti tromi manželskými párami, pretože podstatná je okolnosť, či je vedená jediná domácnosť v zmysle spotrebného spoločenstva (napr. rozhodnutie 20 Co 386/2011 NS Praha).

Prvostupňový súd konštatoval, že žalobcovia v 2/ až v 4/ rade tvorili spoločnú domácnosť vlastnú a vzťahy medzi nimi sa spravovali príslušnými ustanoveniami zákona o rodine. Žalobcovia 5/ 6/ a 7/ tiež si založili vlastnú domácnosť. Poukázal na to, že žalobcovia v 5/ a 6/ rade žili usporiadaným rodinným životom, spoločnú domácnosť nezrušili.

Za arbitrárny, resp. nie dostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok všeobecného súdu aj vtedy, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní so všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy. Súd musí byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný t.j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je logicky, vnútorne, kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia.

Nie je vylúčené, aby viacero manželských párov tvorilo spoločnú domácnosť. Rozhodujúca je skutočnosť, či žalobcovia vytvárali spoločnú domácnosť aj s poručiteľom.

Prvostupňový súd v ďalšom konaní vyhodnotením zisteného skutkového stavu, na základe výsluchu samotných účastníkov, prípadne vykonaní ďalších dôkazov posúdi rozhodujúce skutočnosti pre zistenie, či žalobcovia v 2/ až v 7/ rade tvorili spoločnú domácnosť s poručiteľom najmenej po dobu 1 roka pred jeho smrťou. V rozhodnutí vysvetlí, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa riadil pri hodnotení spoločnej domácnosti. Dôkazné bremeno vedenia spoločnej domácnosti je na žalobcoch.

Súd vo veci určil termín pojednávania na deň 23.02.2016. Na pojednávanie sa dostavili žalobcovia 2/, 3/, 5/, 6/, 7/, žalovaná 2/. Nedostavila sa žalovaná 1/, ktorá si v odbernej lehote zásielku neprevzala. Súd podľa § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku pojednával v jej neprítomnosti.

Žalobkyňa 2/ vypovedala, že trvá na svojich doterajších prednesoch. Dňa 30.11.2002 uzavrela manželstvo s D. A. a nasťahovali sa k manželovým rodičom. Maloletá J. sa narodila dňa XX.XX.XXXX. E.. C. T. zavolať ju, ale aj manžela, maloletú J. bývať späť do A.. Vrátili sa do domácnosti matky a poručiteľa. Spoločne hospodárili s finančnými prostriedkami, spoločne zabezpečovali do rodiny potraviny, spoločne varili, stravovali sa. Bola to najmä matka a jej manžel, ktorí rozdeľovali výdavky celej rodiny. Na opravách a prestavbe rodinného domu, v ktorom bývali, sa podieľali všetci spoločne. C. T. mal k všetkým deťom, ktoré sa narodili z prvého manželstva matky, silný citový vzťah a považoval ich za svoje vlastné.

Žalobca 2/ D. A. sa pripojil k výpovedi manželky, potvrdil, že po sobášii so žalobkyňou 2/ bývali u jeho rodičov. Do A. na Š.Q. ulicu č. XXX/XX sa presťahovali najmä z toho dôvodu, že ich zavolať poručiteľ C. T.. Mali záujem postaviť si rodinný dom. Na všetkých výdavkoch spojených s elektrinou, nákladmi na kúrenie sa podieľali všetci tí, ktorí bývali na adrese A., Š. XXX/XX spoločne.

Kolízny opatrovník maloletej J. A. navrhol žalobe vyhovieť, pretože je v záujme maloletého dieťaťa, aby nadobudlo majetok po poručiteľovi E.. C. T..

Žalobkyňa 5/ zdôraznila, že spolu s matkou a jej manželom vytvárali žalobcovia 2/ až 7/ spoločnú domácnosť. Spoločne hospodárili s finančnými prostriedkami, opravovali rodinný dom. Matka a jej manžel rozdeľovali finančné prostriedky celej rodiny.

Žalobca 6/ trval na svojich predošlých výpovediach, pripojil sa k výpovedi manželky. Potvrdil, že žalobcovia 1/ až 7/, žalovaná 2/ a jej manžel, vytvárali spoločnú domácnosť, bývali na adrese A., Š. XXX/XX. Spoločne hospodárili s finančnými prostriedkami, vzájomne si pomáhali, a to aj pri stavebných prácach.

Žalobkyňa 7/ vypovedala tak, že spolu s rodičmi bývala v spoločnej domácnosti so žalovanou 2/ a jej manželom. Na poručiteľa má veľmi dobré spomienky, pretože jej pomáhal, chodili spolu na dovolenky, pamätá si na spoločné oslavy celej rodiny.

Žalovaná 2/ vypovedala tak, že žalobcovia 1/ až 7/ sú dedičmi po poručiteľovi E.. C. T.. Vytvárali s poručiteľom spoločnú domácnosť. Bývali na tej istej adrese v A.. Spoločne hospodárili s finančnými prostriedkami, varili pre všetkých, ktorí bývali v tomto rodinnom dome, prípadne stravu zabezpečila žalobkyňa 2/ a žalobkyňa 5/. Vzájomne si pomáhali nielen pri bežných domácich prácach, ale aj pri stavebných prácach, ktoré súviseli s bežnou údržbou, ale aj prestavbou časti rodinného domu v A..

Žalovaná 2/ I. T. vypovedala tak, že trvá na svojich výpovediach v právnej veci vedenej pod sp. zn. 9C/181/2011. Manželstvo s E.. C. T. uzavreli dňa XX.XX.XXXX. Z jej strany sa jedná o manželstvo druhé. Jej prvé manželstvo s O. J. bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Lučenec. Z manželstva s O. J. pochádzali deti: P., F.. XX.XX.XXXX, O., F.. XX.XX.XXXX, P., F.. XX.XX.XXXX, O., F.. XX.XX.XXXX. Deti boli zverené do jej osobnej starostlivosti. Otec bol zviazaný na platenie výživného. Dňa 29.06.1996 uzavrela manželstvo s E.. C. T., ktoré bolo bezdetné. Manžel mal k deťom, ktoré pochádzali z jej prvého manželstva, veľmi silný citový vzťah. Bývali spolu v činžiaci a následne si kúpili rodinný domček od jeho otca, v ktorom aj v súčasnosti bývajú. Byt v činžiaci predali a rodinný domček v A., na Š. ulici prestavali postupne. Prestavbu financovali z pôžičiek, jej invalidného dôchodku a mzdy manžela. Úver im poskytla Prvá stavebná sporiteľňa a.s., so sídlom v Bratislave. Potom ako dcéra P. uzavrela manželstvo, prišla bývať k nim, pretože manžel sa vyjadril tak, že si môžu prerobiť hospodársku budovu na bývanie. Syn O. T. odišiel za prácou do Prahy. Z Prahy sa vrátil v priebehu roku 2010. Dcéra P. A. a jej manžel D. A. bývali v podnájme, avšak mali záujem stavať si rodinný dom, preto porúčiteľ sa vyjadril tak, aby bývali s nimi v spoločnej domácnosti v A. na Š. Č.. XXX/XX. Na platbách spojených s elektrickou energiou sa podieľali všetci spoločne. Pevné palivo na kúrenie kupovali spoločne. Manžel jej odovzdával finančné prostriedky, ktoré zarobil u cudzineckej polície. S manželom hospodárili s finančnými prostriedkami, ktoré nadobudli z jej invalidného dôchodku a z jeho mzdy spoločne. Dcéry, ktoré boli zamestnané a ich manželia si s príjmom hospodárili samostatne, ale na spoločných výdavkoch, spojených so zabezpečením paliva, platbami za elektrinu sa podieľali spoločne. Platili výdavky spojené so stravovaním. Dcéra P., pokiaľ spolu s manželom si prestavali hospodársku časť na bývanie, mala samostatnú kuchyňu. Varila osobitne, avšak na sviatky sa stravovali spoločne. Porúčiteľ sa so svojou matkou nestretával, za svojho života jej hovoril, že žalovaná ho vyhodila z domu v čase, keď mal 15 rokov.

Dokazovanie súd vykonal prečítaním pripojeného spisu sp. zn. 9D/476/2010, správy Obce A., výsluchom svedkyne L. I., svedkyne H.. L. Z.Š., zmluvy, ktorá bola spísaná na Notárskom úrade V Lučenci dňa 03.05.1999 pod NZ 110/99, N 119/99, výpisu z listu vlastníctva číslo XXX a XXX katastrálne územie A., kúpnej zmluvy spísanej do notárskej zápisnice dňa 27.06.1997, výpisu z listu vlastníctva číslo XXX Správy katastra A., rozhodnutia Obvodného úradu Lučenec zo dňa 26.03.1996 číslo PRÁV/1996-MATR, zmluvy o pôžičke, potvrdením Prvej stavebnej sporiteľne a.s. zo dňa 23.07.1997, 23.06.2010, sobášneho listu o uzavretí manželstva P. J. a G. P., sobášneho listu o uzavretí manželstva P. T.Š. a D. A., pracovnej zmluvy, ktorá bola uzavretá medzi zamestnávateľom O. T. a E. I..J.. Praha 10, prehlásenia zo dňa 24.05.2000, pripojených spisov Okresného súdu Lučenec sp. zn. 9C/8/92, sp. zn. 9P/82/2012, sp. zn. P159/92, na základe čoho bol zistený nasledovný skutkový stav.

Z úmrtného listu Matričného úradu A. bolo preukázané, že E.. C. T., rodený T., F.. XX.XX.XXXX zomrel dňa XX.XX.XXXX v A.. V II. dedičskej skupine zo zákona je dedičkou manželka I. a matka porúčiteľa W. T., nar. XX.XX.XXXX. Manželka porúčiteľa I. T. v dedičskom konaní uviedla, že v spoločnej domácnosti s porúčiteľom žili žalobcovia 1/ až 7/. Uznesením zo dňa 29.09.2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21.11.2011 boli žalobcovia 1/ až 7/ odkázaní na podanie žaloby o určenie, že sú dedičmi po nebohom E.. C. T.. Žaloba bola podaná dňa 09.12.2011, teda 20 dňová lehota bola žalobcami 1/ až 7/ dodržaná. Právny úkon - podanie žaloby maloletou J. A. a maloletou C. P. o určenie, že sú dedičmi po nebohom porúčiteľovi E.. C. T. boli schválené poručenským súdom.

Svedkyňa L. I. vypovedala tak, že so žalobcami 1/ až 7/ a žalovanou 2/ sa poznajú dlhú dobu. Žalovaná 2/ žila s porúčiteľom svojím manželom usporiadaným rodinným životom. Vzájomne si pomáhali po všetkých stránkach, spoločne hospodárili. Pomáhal svojej manželke vychovávať deti, ktoré pochádzali z jej prvého manželstva a keď uzavreli manželstvá dcéry žalovanej 2/, zaťovia pomáhali pri stavebných prácach, okolo rodinného domu, v domácnosti. E.. C. T. sa veľmi dobre cítil v rodine svojej manželky. Nemal pekné spomienky na svoju vlastnú rodinu z detstva. Všetky deti žalobkyne 2/ a potom manželia jej dcér pomáhali pri prácach, pri prestavbe rodinného domu. Nevolali si žiadne stavebné firmy. P. spolu so svojím manželom si svojím pričinením urobili prístavbu k rodinnému domu so súhlasom C. T. a žalovanej 2/. Asi rok pred smrťou bol zdravotný stav C. T. zhoršený a pomáhali mu jednak manželka, ale aj dcéry žalovanej 2/ spolu s manželmi. Žili ako veľká usporiadaná rodina.

Svedkyňa H.. L. Z. vypovedala tak, že so žalovanou sa nestretla. Prof. D. T. - otec E.. C. T. žil dlhé roky sám. Ona tiež žila 15 rokov sama spolu s deťmi. Následne sa zblížili a začali žiť v spoločnej domácnosti. Od roku 1997 pravidelne chodila za E.. C. T. a jeho manželkou, spolu so svojím druhom prof. D.A. T..

Deti manželky E.. C. T. žili s nimi v spoločnej domácnosti. Vzťahy v rodine boli veľmi dobré. Vzťah E.. C. T. k deťom manželky bol otcovský. Všetci si vzájomne pomáhali.

Súd sa oboznámil s pripojeným spisom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 9C 8/92. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 9C 8/92-22 zo dňa 29.04.1992 bolo manželstvo I. J. a O. J. uzavreté dňa 04.11.1978 rozvedené. V tom čase maloleté deti P., nar. XX.XX.XXXX, O. nar. XX.XX.XXXX, P., nar. XX.XX.XXXX, O., nar. XX.XX.XXXX boli zverené do výchovy matky I. J.. Otec O. J. bol zaviazaný na platenie výživného. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 27.05.1992. Z pripojeného spisu sp. zn. P/159/92 bolo preukázané, že rozsudkom zo dňa 09.02.1996 č.k. 9P/159/92-14 súd súhlasil s podaním žiadosti matky I. T. na zmenu priezviska detí O., nar. XX.XX.XXXX, P., nar. XX.XX.XXXX, O., nar. XX.XX.XXXX J. na priezvisko T.. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 13.02.1996. Následne príslušný obvodný úrad rozhodol tak, že zmenil priezvisko detí na priezvisko T.. Súd sa oboznámil so sobášnym listom I. J. a MG. C. T., z ktorého bolo preukázané, že dňa XX.XX.XXXX uzavreli manželstvo, ktoré bolo zapísané do Matriky A. vo zväzku II, ročník XXXX, na strane 212, pod r.č. 4.

Zo sobášneho listu P. J. a G. P. bolo preukázané, že dňa 29.06.1996 uzavreli manželstvo.

Zo sobášneho listu P. T. a D. A. bolo preukázané, že dňa 30.11.2002 uzavreli manželstvo.

Z rodných listov bolo preukázané, že maloletá J. A. sa narodila dňa 28.04.2003 a maloletá C.

Obec Lovinobaňa vypracovala správu, z ktorej vyplýva, že žalobcovia 1/ až 7/ majú evidovaný trvalý pobyt na adrese A.Ň., Š. XXX/XX.

Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení uviedla, že majetok v A. nadobudol profesor D. T., nar. XX.XX.XXXX a nie syn E.. C. T.. V domácnosti svojho syna a jeho manželky nebola, z listu vyplýva, že k žalovanej 2/ má veľmi negatívny vzťah.

Podľa § 175k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ak niekto pred potvrdením nadobudnutia dedičstva tvrdí, že je dedičom, a popiera dedičské právo iného dediča, ktorý dedičstvo neodmietol, vyšetrí súd podmienky dedičského práva oboch a koná ďalej s tým, u koho sa domnieva, že je dedičom.

Podľa § 175k ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku ak však rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby svoje právo uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu. Ak žaloba nebude podaná v lehote, pokračuje súd v konaní bez zreteľa na tohto dediča.

Podľa § 474 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak nededia poručiťovi potomci, dedí v druhej skupine manžel, poručiťovi rodičia a ďalej tí, ktorí žili s poručiťom najmenej po dobu jedného roku pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiťa.

Podľa § 474 ods. 2 Občianskeho zákonníka dedičia druhej skupiny dedia rovnakým dielom, manžel však vždy najmenej polovicu dedičstva.

Podľa § 115 Občianskeho zákonníka domácnosť tvoria fyzické osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhradzujú náklady na svoje potreby.

Vyššie citované zákonné ustanovenia súd aplikoval na zistený skutkový stav.

Z pripojeného spisu sp. zn. 9D/476/2010 bolo preukázané, že na Okresnom súde Lučenec prebieha dedičské konanie po poručiťovi E.. C. T.Š., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa 24.09.2010. Manželstvo E.. C. T. a I. T. bolo bezdetné, takže nastupujú dedičia II. skupiny, pretože keď niet potomka, ktorý by dedil, t.j. ak poručiť nemal deti, alebo ak sa ani jeden z potomkov nedožil jeho smrti, prípadne všetci potomkovia sú nespôsobilí dediť, nastupujú dedičia II. skupiny podľa § 474 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Žalobcovia 1/ až 7/ tvrdili, že sú dedičmi po poručiťovi E.. C. T., ktorý zomrel 24.09.2010, pretože najmenej po dobu jedného roka pred jeho smrťou žili s ním v spoločnej domácnosti, starali sa o spoločnú domácnosť. Súdny komisár pripravil návrh uznesenia a odkázal žalobcov 1/ až 7/ na podanie žaloby o určenie, že sú dedičmi po nebohom poručiťovi. Žalobcovia 1/ až 7/ žalobu na Okresnom súde Lučenec dňa 09.12.2011 včas podali proti matke poručiťa - W. T. a následne podali žalobu aj proti žalovanej 2/.

Na riešenie a rozhodnutie sporu o dedičstvo je príslušný súd, v ktorého obvode prebieha dedičské konanie podľa § 88 ods. 1 písmeno ch) Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 474 ods. 1 Občianskeho zákonníka do II. dedičskej skupiny zákon zaradil tri kategórie dedičov: 1/ manžela, 2/ poručiťových rodičov, 3/ spolužijúce osoby. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia teda po poručiťovi nesporne dedí manželka I. T., pretože v čase smrti E.. C. T. trvalo platné manželstvo s ňou. Manželka dedí najmenej polovicu celého dedičstva po E.. C. T.. Popri manželke dedí v II. dedičskej skupine matka poručiťa E.. C. T.. U ďalších dedičov II. skupiny rozhoduje faktický pomer. Dedičmi môžu byť aj vzdialenejší príbuzní, alebo i osoby bez akéhokoľvek príbuzenského pomeru k poručiťovi. Musia však splniť v čase smrti poručiťa nasledovné podmienky: a) musia žiť s poručiťom v spoločnej domácnosti, b) najmenej po dobu jedného roka pred smrťou sa starali o spoločnú domácnosť, alebo boli odkázaní výživou na poručiťa.

Pojem domácnosti definuje § 115 Občianskeho zákonníka. V zmysle tohto ustanovenia domácnosťou je skutočné trvalé spolužitie dvoch alebo viacerých osôb v spotrebnom spoločenstve. Základným atribútom domácnosti je spoločné uhradzovanie nákladov na potreby jednotlivých jej členov. Spoločnú domácnosť tvoria z hľadiska § 474 aj tí, ktorí spoločne uhradzujú len tú časť osobných potrieb, ktorá súvisí napríklad s bývaním, stravovaním, kým ďalšie potreby ako ošatenie, kultúru a podobne si obstarávajú a uhradzujú sami. Pre posúdenie spoločnej domácnosti nie je rozhodujúce bydlisko jej členov podľa evidencie obyvateľstva. Toto evidenčné bydlisko nemusí byť vždy miestom, kde konkrétna osoba skutočne žije. Preto je potrebné v každom prípade starostlivo skúmať miesto faktického žitia osoby, ktorá si dedičské právo uplatňuje z titulu spolužitia s poručiťom v spoločnej domácnosti. Ďalším znakom spoločnej domácnosti je trvalosť. Pre vznik subjektívneho dedičského práva zákon vyžaduje, aby spoločná domácnosť trvala najmenej po dobu jedného roka, pričom tento stav sa počíta späťne odo dňa poručiťovej smrti. Spoločná domácnosť po dobu jedného roka musí predchádzať smrti poručiťa bezprostredne.

Okresný súd v Lučenci rozsudkom č.k. 9C/181/2011-173 zo dňa 13.06.2014 určil, že žalobca 1/ O. T., nar. XX.XX.XXXX je dedičom po poručiťovi E.. C. T., ktorý zomrel dňa 24.09.2010 a rozsudok je právoplatný v tomto výroku dňom 25.07.2014.

Súd zameral dokazovanie v súlade s právnym názorom Krajského súdu Banská Bystrica či žalobcovia 2/ až 7/ tvorili spoločnú domácnosť s poručiťom.

Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že vznikom manželstva dňa 16.04.1996 I. T. a E.. C. T. vytvorili spoločnú domácnosť, ktorej súčasťou boli deti žalovanej 2/, ktoré sa narodili v predchádzajúcom manželstve - žalobcovia 1/, 2/, 5/. Súd uveril výpovedi žalovanej 2/, že manžel E.. C. T. si vytvoril k žalobcom 1/, 2/ a 5/ taký istý vzťah, ako by boli deti jeho vlastné. Dokazuje to aj tá skutočnosť, že bývalý Obvodný úrad Lučenec rozhodnutím zo dňa 26.03.1996 súhlasil so zmenou priezviska O., P. a O. na priezvisko T., T.. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 12.04.1996. V čase, keď deti žalovanej 2/ nemali založené vlastné rodiny, za svoju najbližšiu rodinu okrem matky považovali jej manžela. Túto skutočnosť potvrdzujú výpovede svedkov L. I. a PhDr. L. Z.. Svedkyne potvrdili, že vzťahy v rodine medzi jednotlivými členmi boli veľmi dobré. P. J. a G. P. uzavreli manželstvo dňa XX.XX.XXXX. P. T. a D. A. uzavreli manželstvo dňa XX.XX.XXXX. Napriek tomu, že uzavreli nové manželstvá, vytvorili spoločnú domácnosť ako skutočné spolužitie viacerých osôb v spotrebnom spoločenstve so žalovanou 2/ a jej manželom E.. C. T. a bývali na adrese A., Š. XXX/XX, ktorú skutočnosť potvrdil vo svojej správe Obecný úrad LZ.. Bývanie žalobcov 1/ až 7/ a žalovanej 2/ a jej manžela v spoločnom byte, v jednom rodinnom dome ešte nie je spoločnou domácnosťou, aj keď účastníci konania potvrdili, že úhrady spojené s užívaním bytu (napríklad elektrická energia) platili spoločne. Žalobcovia 1/ až 7/, žalovaná 2/, svedkovia, na ktorých výpovede súd poukazuje vyššie, potvrdili, že všetky osoby tvoriace spoločnú domácnosť mali spolu blízky citový vzťah. Hospodárili spoločne so svojimi príjmami, spoločne varili, stravovali sa, trávil spolu voľné dni, pomáhali si pri rekonštrukcii a obnove rodinného domu v A., R. XXX/XX. Žalovaná 2/

a poručiteľ viedli so žalobcami 1/ až 7/ jedinú domácnosť ako spotrebné spoločenstvo, v ktorom I. T. a jej manžel poskytli všetkým žalobcom bývanie, v celej rodine sa rozdeľovali finančné prostriedky, tak aby rodina mala zabezpečenú stravu, energie, oblečenie. Finančné prostriedky všetkých boli vzájomne prepojené.

Priame dôkazy - výpovede účastníkov konania, výpovede svedkov, ale aj nepriame dôkazy, ako správa Obce A., listinné dôkazy týkajúce sa opravy a údržby rodinného domu, svedčia o tom, že žalobcovia 1/ až 7/ spolu trvale žili a spoločne uhrádzali náklady na svoje potreby, pričom spolužitie bolo trvalé, nielen na prechodnú dobu. Tento stav pretrvával dlhšiu dobu ako jeden rok pred smrťou poručiteľa. Svedkyňa L. I. potvrdila, že žalovaná 2/ žila so svojím manželom E.. C. T. usporiadaným rodinným životom a on sa veľmi dobre cítil v rodine manželky, pretože nemal pekné spomienky na vlastné detstvo. Z toho dôvodu mal veľmi silný vzťah k deťom manželky, k ich manželom a deťom, ktoré sa im narodili z manželstiev.

Žalobcovia sú teda dedičmi po zomrelom poručiteľovi E.. C. T., v zmysle ustanovenia § 474 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože s poručiteľom a jeho manželkou vytvorili spoločnú domácnosť po dobu oveľa dlhšiu ako jeden rok pred jeho smrťou.

Z týchto dôvodov súd rozhodol tak ako to vyplýva z výrokovkej časti rozsudku.

Podľa § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V súlade s vyššie citovaným zákonným ustanovením, súd o trovách konania rozhodne tak, ako to vyplýva z výrokovkej časti rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku, prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Ulica Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec na Krajský súd Banská Bystrica, a to písomne v 8 vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáhať.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každý účastník dostal jeden rovnopis odvolania. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods.2 Občianskeho súdneho poriadku odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 221 ods. 1 súd rozhodnutie zruší, len ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,

- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- h) súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav,
- i) sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali,
- j) bol odvolacím súdom schválený zmier.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.